

## 290. Farsta, Brännkyrka sn, Svartlösa hd.

Pl. 145.

Litteratur: D 8vo 23 (med tillägg i bd 2, s. 41). — O. Hermelin, Svartlösa härad, s. 73, 85; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Dybeck a. a.; Hermelin a. a.; Brate 1900 (ATA).

Att en runsten har funnits vid »Farstads Gärdzbacke» har varit känt för Peringskiöld (anteckning i *Miscellanea*). Den förblev emellertid opåaktad och finnes avbildad först av Dybeck. Då låg den »å en ofvanpå flat samt jordfast bergsklippa mellan gårdshusen, förbi hvilken klippa en väg löper ner till sjöstranden. Ingen minnes eller har hört, att han varit annorstädes». Omkring år 1875 blev stenen rest. Den saknar egentligt fotstycke, i det att ristningen går nästan ända ned till stenens nedre kant.

Höjd 1,27 m., bredd 1,20 m. Ytan är ganska slät. Ristningen är djup och väl bibehållen. Inskrift:

+ **purir** + **auk** + **suaen** + **litu** + **raisa** + **stain** + **at** + **uinut** + **baurpur** + **sen** + **sun** . || **hiku** .  
                   5                  10                  15                  20                  25                  30                  35                  40                  45                  50

*Porir ok Svæinn letu raisa stein at Viniut, broður senn, sun Hælg.*

»Tore och Sven läto resa stenen efter Vinjut, sin broder, Helgas son.»

Till läsningen: 12 **e** har tydligt huggen prick (jfr **staen** Sö 301, **s-aen** Sö 272). Icke stungna äro emellertid 20 och 26 **i**. Någon ristad hst till 30 **u** finnes icke; ristaren har begagnat en naturlig remna i stenen. Alla runorna i 35—41 **baupur** äro säkra. 43 **e** är säkert stunget. 48—51 **hiku** är säkert; 49 är tydligt **i**, icke **u**. — Dybeck: **sin**, **huku**, senare rättat till **hiku**. — Hermelin: **biurpur**, **sin**, **hiku**. — Boije: **baurpur**, **sen**, **hiku**. — Brate: **baurpur**, **sen**, **hiku**.

Typiskt för inskriften är, att bst i runorna **u**, **r**, **i**, **t** utgå ett stycke nedanför hst:s topp och att bst i **i** och **t** äro svagt krökta. Inom slingans nedre rundel finnes en otydlig, svagt utförd ristning, möjligen en fågel.

Namnet *Viniutr* är känt från ett par andra runristningar: Sö 167, L 589 (Mälsta, Kårsta sn, Uppl.).

## 291. Grödinge kyrka, Svartlösa hd.

Pl. 144.

Litteratur: D 8vo 22. — C. Säve, Nyfunna svenska runinskrifter (i: *Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie*, Kbh 1852), s. 232 f.; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: R. C. G. Rudbeck, teckning (ATA; ett annat exemplar, osignerad, men säkerligen av Rudbeck, i hs R 552, Uppsala Univ.-Bibl., nr 15); Säve a. a., tab. X (litografi efter teckning av Rudbeck); Dybeck a. a.; Brate 1900 (ATA).

I *Ransakningarna* 1667—84 finnes följande »Specifikation oppå dhe Runsteenar och Gamble Steenhögar som finnas vthi Grödinge Sochn.

1. I Skiählby Sättegårdh 2 Runsteenar, dhen Ena står oppe och dhen andra ligger omkull.  
 2. Vthi Vårstadh 1 Runsten men för några åhr sedan åhr vptagen af bönderne dhersam-mastedes och bruukas till Spijselshäll.

3. Österby 2 Runsteenar, dhen eena ligger nedre till marken. — Item finnes och dher 30 högar som ähro kringlagda med steenar och kallas Jättekirkian.

4. Oppå skougen Hallsween åhr een stoor Runsteen som står oppe.

Detta hafwer iagh effter Ransakat medh bönderne, som oppå Hemmanen boo. Af Enstadh dh. 6 Junii A° 1686.

Anders Jensson

Fierdingsman».